

RECOMANACIONS ALS PROFESSIONALS DE L'ATENCIÓ PRIMÀRIA EN L'ATENCIÓ A DOMICILI DURANT LA PANDEMIA DEL COVID-19

En aquests moments d'emergència sanitària com a conseqüència de la pandèmia del COVID-19, hem de ser conscients que els pacients atesos en els programes d'atenció domiciliària (ATDOM) dels centres d'Atenció Primària (AP) són també una població vulnerable a la qual hem de continuar atenent i protegint especialment. Per tant, es fa necessari garantir una atenció preventiva, continuada i centrada en les necessitats de la persona i les famílies, a l'hora que vetllant per la seguretat dels professionals tenint en compte els nous condicionants en l'actual escenari de la pandèmia del COVID-19.

Doc. [Guia d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2 a l'atenció primària i a la comunitat.](#)

Doc. [Maneig domiciliari de casos en investigació, probables o confirmats de la COVID-19.](#)

Les necessitats d'atenció sanitària per part dels equips d'AP a pacients que estan al domicili la podríem classificar en 4 grups principals:

- **Pacients en Programa ATDOM** (seguiment preferentment telefònic excepte allò que no sigui ajornable i precisi atenció presencial).
- **Pacients COVID-19 + i sense comorbiditat** (seguiment preferentment telefònic excepte si precisa atenció presencial).
- **Pacient COVID-19 + i amb comorbiditat estable** (sempre i quan l'entorn domiciliari sigui adequat, seguiment preferentment telefònic i/o domiciliari).
- **Pacient COVID-19 + i amb necessitats d'atenció pal·liativa** (sempre i quan l'entorn domiciliari sigui adequat i la persona cuidadora competent, seguiment preferentment presencial per part d'AP i/o equips de suport PADES).

Doc. [Orientaciones sobre el control sintomático de enfermos graves infectados por la enfermedad COVID-19 y que requieran atención paliativa o se encuentren próximos al final de la vida. SECPAL.](#)

Doc. [Administració de medicaments per via subcutània. Gerència Territorial de Barcelona. ICS.](#)

1. RECOMANACIONS A PROFESSIONALS SANITARIS QUE FAN ATENCIÓ A DOMICILI

Per **atenció a domicili** entenem qualsevol atenció sanitària que dispensem en el domicili de les persones de les quals cal tenir cura, ja sigui de forma aguda o crònica.

Ens podem trobar davant diversos escenaris (descriu en l'apartat anterior) la recomanació és començar pels domicilis de menys risc biològic i acabar pels de més. No obstant això, entre les mesures generals recomanables pels nostres professionals, cal destacar dues premisses essencials:

- Realitzar només les **visites domiciliàries imprescindibles** (aguditzacions de patologies cròniques que causin inestabilitat al pacient, cures i tractaments parenterals no ajornables i situació d'últims dies). Cal fer SEMPRE una valoració telefònica amb una anamnesi detallada, al pacient i convivents, per establir quin tipus de domicili tractarem en relació a la pandèmia:
 - De baix risc: Visita domiciliària NO Respiratòria.

- D'alt risc: Visita domiciliària Respiratòria, ja sigui sospita de COVID-19 + o COVID-19 + tant del pacient com dels convivents.
- Sempre que es pugui, es farà **seguiment telefònic** explicant possibles tractaments i complicacions de les patologies cròniques del pacient o de les noves que s'hagin declarat.

Per altra banda, si el pacient és COVID-19 +, cal assegurar que el pacient i/o la persona cuidadora i els convivents coneguin i entenguin molt bé les normes de protecció. Tranquil·litzar a la persona cuidadora i/o convivents, informant també de la possibilitat que estigui contagiada i que tingui molt clares les normes de confinament estricte.

Doc. [Aïllament domiciliari per a possibles casos de coronavirus SARS-CoV-2. Generalitat de Catalunya. Servei Català de la Salut.](#)

1.1. Recomanacions respecte a les trucades telefòniques

→ Trucar a tots els pacients en programa ATDOM per conèixer la seva situació i explicar les mesures que poden adoptar davant l'empitjorament de les seves malalties de base i com protegir-se de la infecció per COVID-19.

→ Planificar el seguiment telefònic o el contacte amb l'eConsulta en funció de l'estabilitat de la comorbiditat i les necessitats del pacient i/o persona cuidadora.

→ Als pacients amb sospita de COVID-19 + o COVID-19 + en aïllament domiciliari es farà un seguiment telefònic a les 24-48h en funció de la situació i evolució de la malaltia. Interrogarem pels símptomes, les angoixes o els dubtes.

Doc. [Guia per a la trucada a les persones en situació d'aïllament. Atenció Primària Metropolitana Nord. ICS.](#)

→ Facilitar-los un telèfon de contacte directe al CAP o l'eConsulta per a consulta de dubtes.

1.2. Recomanacions respecte a la visita a domicili

Les recomanacions més destacades pels professionals sanitaris que han d'atendre a un pacient sospitós de COVID + o COVID + en el domicili són:

→ Demanarem per telèfon que ventilin durant 10 minuts l'habitació on visitarem a la persona.

→ Portarem la roba i les sabates de treball per fer els domicilis.

→ Si es tracta de procediments d'infermeria per les quals hi ha un alt risc de contacte amb fluids del pacient de qualsevol mena (ferides, sondatges, secrecions respiratòries,...), es recomana equipar-se amb l'Equip de Protecció Individual (EPI) impermeable per disminuir el risc de contagi.

Doc. [Com posar-se i treure's els EPI en cas de sospita de coronavirus S RS-CoV-2.](#)

Vídeo: [Posar-se els equips de protecció individual.](#)

→ Dispensar una mascareta quirúrgica al pacient i persona cuidadora per a que se la posin durant la nostra visita.

→ Al domicili agut SEMPRE s'ha d'anar amb un maletí de domicilis, solució hidroalcohòlica i un equipament especial, dintre del qual ha d'haver-hi l'EPI i dues bosses de plàstic de rebuig, una pels elements potencialment contaminats dels quals ens retirarem de manera segura (bata d'un ús, davantal, gorra per als cabells, polaines, mascareta quirúrgica, guants), i l'altra per aquell material que pugui ser reutilitzable (bata impermeable, FPP2, ulleres protectores, pantalla facial ...).

1.3. Seqüència aconsellada per a la col·locació del material de protecció personal

Quan arribem al domicili AGUT d'un pacient sospitós de COVID + o COVID -, o de persona cuidadora i/o convivent sospitós de COVID + o COVID -:

- a) Portar la mascareta FFP2 ajustada al nas i barbeta.
- b) Posar-nos uns guants en arribar a l'entrada de l'habitatge al carrer.
- c) En arribar ja a dintre del hall del domicili treure'ns els guants que hem fet servir fins arribar al domicili, treure les dues bosses i desplegar-les i llençar els guants a la bossa de rebuig no reciclable.
- d) Rentar-se les mans amb la solució hidroalcohòlica.
Doc. [Tècnica de fricció amb preparats amb alcohol.](#)
- e) Posar-nos uns guants.
- f) Guardarem la distància de seguretat (1,5-2m) i demanarem que el pacient i la persona cuidadora es posin una mascareta quirúrgica.
- g) En el cas de sospita COVID-19 + o COVID-19 -. Si hem de fer una tècnica amb risc de contacte amb secrecions respiratòries: col·locar-nos les polaines, la gorra per als cabells, a continuació l'EPI de bata blava impermeable cordada al coll i cintura, seguidament les ulleres protectores i la pantalla facial protectora (si necessitem la protecció de la cara) i finalment els guants per sobre de les mànigues de la bata blava.

h) Procediment per a l'exploració clínica:

- **Saturació d'oxigen**, si és possible que el pacient es posi un guant (o la persona cuidadora li posi) que li facilitarem per fer la mesura del pulsioxímetre, permet la mesura i evita la contaminació.
- **Freqüència cardíaca** (la mesurarem a través del pulsioxímetre).
- **Freqüència respiratòria**.
- **Temperatura axil·lar**.
- **Auscultació respiratòria** (ens col·locarem en posició de seguretat pel darrera).
- **Auscultació cardíaca** (ens col·locarem en posició de seguretat pel darrera).
- **Pressió arterial**: es recomana fer servir algun tipus de protector entre el braç i el manegot (per exemple un embenat tubular o film transparent de cuina).

i) Procediment d'Infermeria:

→ Cures, sondatge nasogàstric o vesical, injectables,..., ens podem trobar en dos situacions:

- Si sospita de COVID-19 + o COVID-19 -, procedirem com en el punt g).
- Si no és sospitós d'infecció per COVID-19, procedirem com en el punt g) però utilitzarem la bata verda d'un sol ús, un davantal de plàstic i la mascareta quirúrgica.

Doc. [Proposta recomanacions per l'atenció als pacients amb ferides cròniques en període d'alerta sanitària per la pandèmia pel SARS-COVID-2. GRUP DE CONSULTORS DE FERIDES D'ATENCIÓ PRIMÀRIA COSTA PONENT. ICS.](#)

→ Nebulitzacions, si s'han de fer servir tècniques que suposin la producció d'aerosols caldria un EPI de protecció com s'explica en el punt g).

j) Acabada la nostra intervenció:

→ Si s'ha d'activar un recurs sanitari es trucarà al 061 informant de si hi ha o no sospita de COVID-19.

Doc. [Algoritme de detecció de les pneumònies a l'atenció primària.](#)

→ Si es tracta de maneig d'una patologia crònica descompensada es donaran les indicacions clares al pacient i persona cuidadora, amb un control telefònic a l'endemà i facilitant el número de contacte telefònic directe del CAP o l'eConsulta per si tenen dubtes per resoldre.

→ Si cal programar una nova visita domiciliària per a una nova intervenció, seguiment o cures, es registrarà en el MEAP la valoració de la visita, orientació clínica, el pla terapèutic, els objectius del seguiment, i el dia i torn de treball del proper control.

k) Un cop hagi acabat la nostra atenció sanitària en el domicili cal:

→ Netejar els estris utilitzats, posar-nos uns guants nets: termòmetre, pulsioxímetre, fonendoscopi i membrana es netejaran amb primera opció amb les tovallolletes de desinfecció (derivats d'amonis quaternaris) durant 60 segons, en segona opció amb un rentat amb aigua i sabó o en tercera opció una gasa impregnada en alcohol de 70º durant 2- 10 minuts, i assecar-lo bé. Si no tenim més visites podem posar tot el material utilitzat en una bossa de plàstic per netejar-los a l'arribada al centre.

→ Procedir a desvestir-se curosament, fent servir les bosses corresponents.

En primer lloc retirarem la bata, després els guants sense tocar la part bruta, farem un rentat de mans amb solució hidroalcohòlica, retirarem la pantalla protectora (si l'hem utilitzada) i les ulleres tirant de les gomes que guardarem en una bossa de plàstic per netejar-les en el centre (si tenim més visites les netejarem després de desvestir-se com en el punt anterior), seguidament la mascareta tirant de les gomes o tires de subjecció, la gorra dels cabells i per últim les polaines, i ens rentarem les mans.

Vídeo: [Com treure's els equips de protecció individual?](#)

Tot el material de rebuig no reciclable es deixarà en una bossa de plàstic tancada amb un doble nus en el domicili per llançar-la dintre de la bossa de la brossa del domicili.

Doc. [Mesures per optimització i alternatives als EPIs per combatre el coronavirus.ICS.](#)

l) Ens rentarem les mans amb solució hidroalcohòlica, ens posarem uns guants i marxarem del domicili.

m) Quan acabi el professional la jornada laboral la roba de treball es posarà en una bossa de plàstic i es deixarà al cubell de la bugaderia del centre, netejarà les sabates i soles amb una solució de lleixiu (1 part de lleixiu domèstic al 5% en 50 parts d'aigua) o alcohol de 70º. Si hi ha possibilitat, es dutxarà en el centre abans de vestir-se amb la roba de carrer. Si es dutxa a casa, al vestíbul de casa deixarem la cartera/bossa en una caixa, ens traurem les sabates ens posarem unes altres, ens despullarem i deixarem la roba a la rentadora per fer un rentat a 60-90º i ens dutxarem. La cartera/bossa es desinfectarà igual que les sabates i soles amb la solució de lleixiu o alcohol de 70º.

Doc. [Recomanacions per a professionals amb risc d'exposició al coronavirus SARS-CoV-2.](#)

Grup de Treball d'ATDOM de la CAMFiC

Grup de Treball d'Atenció a la Gent Gran de l'AIFiCC

30.03.2020

Nota informativa: Els documents, protocols i algorismes referenciats són dinàmics i subjectes a actualització per l'aportació de nous coneixements.

MESURES DE PROTECCIÓ PER ALS PROFESSIONALS EN L'ATENCIÓ A DOMICILI DAVANT DEL COVID-19

TIPOLOGIA DEL PACIENT	Pacients ATDOM	Pacient sospita COVID-19	Pacient confirmat COVID-19
Rentat de mans (solució hidroalcohòlica abans i després del canvi de guants)	X	X	X
Bata d'un ús (durant l'assistència al pacient)	X		
Bata impermeable (durant l'assistència al pacient)		X	X
Guants (durant l'assistència al pacient)	X	X	X
Mascareta quirúrgica (reutilitzable 1 torn)	X		
Mascareta FFP2 (reutilitzable 1 torn)		X	X
Protector ocular / Pantalla facial protectora (desinfectar després del seu ús)		X	X
Gorra per als cabells (reutilitzable 1 torn)		X	X
Polaines (durant l'assistència al pacient)		X	X

Taula 1. Resum de les mesures de protecció per als professionals d'Atenció Primària en l'atenció a domicili davant la pandèmia del COVID-19. Font: Grup de Treball d'ATDOM de la CAMFiC i d'Atenció a la Gent Gran de l'AIFiCC. 30.03.2020